

Truyện ngắn
Chủ đề: Xã hội
Tác giả: Trần Thi/Đặc San Lâm Viên

Người bạn Tàu

Lời giới thiệu: Nói về nước Tàu và những cung cách cư xử của họ đối với các quốc gia láng giềng hay với các cường quốc mạnh hơn họ, thì rõ ràng là có nhiều điều trái nghịch. Hung hăng với kẻ yếu và (ra vẻ) nhu hòa với người mạnh.

Nhưng những gì mà chúng ta thường được biết đến Trung Cộng là qua các phương tiện truyền thông và những bàn luận liên quan đến chính sách, đến tham vọng của họ.

Và hẳn chúng ta ít có dịp được nghe nói đến Trung Cộng qua mắt nhìn của một người dân thường Trung Cộng đã có cơ hội sống và làm việc tại cả Trung Cộng và Canada cùng Hoa Kỳ.

Rõ ràng là sức mạnh bạo lực của Trung Cộng sẽ áp đảo được nhiều đối tượng, nhưng có nhiều phần là sức mạnh đó cũng tiềm ẩn những nhược điểm mà có lẽ chính người Tàu có quan tâm sâu xa đến Trung Cộng sẽ dễ nhìn thấy hơn là chúng ta.

Đặc San Lâm Viên xin mời quý vị cùng đọc những ghi lại của Trần Thi về những trao đổi giữa một người Việt Nam và một anh bạn đồng nghiệp người Tàu về một số điều của nước Tàu như thành tựu về không gian, cũng như cung cách làm việc của người Tàu qua câu truyện ngắn: Người Bạn Tàu
<http://www.dslamvien.com/2018/12/nguoi-ban-tau.html>.

đặc san lâm viên

Hôm 26 tháng 11 vừa qua, các đài TV xôn xao nói đến việc NASA đã đưa phi thuyền đáp xuống được Hỏa Tinh (Mars) sau bảy tháng du hành qua hơn 301 triệu dặm (>484 triệu km) trên không gian. Tuy vậy, thành tựu đáng phục đó dường như chỉ để mọi người ngưỡng mộ khen thưởng và không có gì phải bàn cãi thêm. Cho nên, sang hôm sau thì TV lại trở lại với các bình luận sốt dẻo về các cuộc đàm phán giữa Hoa Kỳ và Trung Cộng vào cuối tháng 11 tại hội nghị thượng đỉnh G20.

Nhưng cũng nhờ thế mà Hùng lại được dịp nhớ đến anh bạn người Tàu với câu chuyện khá lâu trước đây về việc Trung Cộng phóng phi thuyền lên không trung. Anh bạn này tên là Xu-Đông, lúc trước làm cùng sở với Hùng. Hai bên quen nhau nhiều vì trong chỗ làm có bàn ping-pong; Xu-Đông thích đánh bóng bàn và Hùng thích trốn việc; nên cả hai thường rủ nhau ra đánh ping-pong. Và Xu-Đông cũng hay cùng với Hùng đi ra ngoài ăn trưa chung.

Có một lần cùng đi ăn trưa, không biết nhân chuyện gì đó Hùng nói với Xu-Đông là bây giờ Trung Cộng cũng giỏi quá, từ năm 2003 đã phóng được lên không trung một phi thuyền có người điều khiển. Thực ra thì lời khen này của Hùng cũng chỉ đúng một nửa thôi, nếu so với việc Hoa Kỳ đã phóng phi thuyền đáp xuống được mặt trăng vào năm 1969, sớm hơn Trung Cộng đến 34 năm. Đó là chưa kể lên được không trung rồi, nhưng có đáp được xuống mặt trăng và cuối cùng có trở về lại được trái đất hay không thì lại là một chuyện khác. Dù vậy, công bằng mà nói, Trung Cộng cũng đạt được những tiến bộ lớn trong lãnh vực không gian.

Nghe Hùng khen nước Tàu của anh, Xu-Đông cảm ơn và nói thêm:

– Đạo đó, tôi cũng nghĩ như anh. Nghe tin như vậy, mừng quá, từ Canada tôi gọi điện thoại về cho người bạn học cũ đang làm việc tại Bắc Kinh để chúc mừng và hỏi thăm thêm.

Xu-Đông cho biết năm 2003 là lúc anh đang theo học chương trình tiến sĩ ngành điện tử bên Canada. Trước đó, khi còn ở bên Tàu thì anh làm việc tại một học viện khoa học, kỹ thuật gì đó tại Bắc Kinh.

Hùng hỏi tiếp: Bạn anh thế nào mà lại chẳng rủ anh về lại Bắc Kinh làm việc sau khi học xong?

Thay vì trả lời câu hỏi, Xu-Đông lại nói tiếp đến chuyện phi thuyền:

– Người bạn học cũ đó nói với tôi là đừng nhìn vào những hình ảnh trên TV mà tưởng lầm. Anh ta nói là chương trình phóng phi thuyền lên không gian chính yếu là do các

khoa học gia người Nga thực hiện. Sau khi Liên Xô sụp đổ vào năm 1991, các khoa học gia Nga không có việc làm. Thì chính phủ Tàu tuyển dụng họ về làm việc, nhờ vậy chương trình không gian mới thành công tới đó. Còn các người đứng ra họp báo, tuyên bố kết quả thì dĩ nhiên phải là các viên quản lý người Tàu.

Xu-Đông nói với Hùng, với một âm hưởng vẫn còn mang vẻ thất vọng.

Nhìn người lại nghĩ đến ta, bỗng dung Hùng nhớ đến chuyện Việt Nam cũng là quốc gia Á Châu đầu tiên có người lên không trung chứ kém gì ai? Còn nhớ là vào năm 1980 trong chuyến bay của Liên Xô có cho người “anh hùng” Việt Nam này đi theo quá giang. Sau đó người hùng có tên là Phạm Tuân này còn được ân thưởng danh hiệu cao quý nhất của Liên Xô là “Anh Hùng của Liên Xô” (Hero of the Soviet Union) chứ đâu phải chuyện đùa. Trong khi cả nước Việt Nam thì cho đến hết năm 2018 và chắc chắn là còn tiếp tục dài hạn, vẫn không chế tạo ra nổi một chiếc máy bay trực thăng, chứ nói gì đến chuyện chế ra phi thuyền!

Nếu nhìn vào “lịch sử nhân loại” để xem ai lên được không trung sớm, thì “ta” chỉ kém “anh cả Liên Xô” và hơn xa “chị hiền Trung Quốc!” Thế mới biết là Việt Nam “ta” lúc nào cũng kém người tài!

Không muốn làm anh bạn đồng nghiệp người Tàu này bị bẽ mặt thêm, nên Hùng giữ im lặng không dám đem ra khoe cái chuyện “đu” theo phi thuyền Liên Xô của một anh Việt Nam cũng đủ để trở thành “anh hùng.” Vì Hùng rất là thông cảm với Xu-Đông trước nỗi bẽ bàng kiểu này.

Nỗi niềm như vừa được khai thông, Xu-Đông nói như tâm tình:

– Anh biết không, lúc còn làm việc ở Bắc Kinh, tôi cũng hay được mời tham dự các buổi hội thảo chuyên môn, trong đó tham dự viên đại đa số toàn là khoa học gia, nhà nghiên cứu hoặc là chuyên viên. Còn diễn giả thì tất nhiên là quý vị có chức quyền hoặc học vị cao. Bình thường thì mấy lúc đó là lúc để phô trương những thành quả đạt được hay những viễn kiến được đề ra nhằm để đưa Trung Cộng vượt trội lên. Họp xong, thì từ tham dự viên cho đến diễn giả, ai cũng vui vẻ ra về với một niềm vui là nước Tàu trong nay mai sẽ đứng đầu thế giới.

Xu-Đông tự nhiên im lặng, và Hùng cũng để yên cho Xu-Đông đang suy nghĩ.

Được một lúc, anh bạn Xu-Đông nói tiếp:

– Tuy nhiên, khi có một tham dự viên nào có câu hỏi gì đặt ra cho diễn giả và câu đó hơi khó trả lời, thì diễn giả chỉ vào tham dự viên đó hỏi: Anh tên gì, học ngành gì, bằng cấp đến đâu, tiến sĩ hay cao học, tốt nghiệp từ trường đại học nào?

Hùng nghe đến đây thì thực sự là quá đỗi kinh ngạc vì không thể tưởng tượng được lại có chuyện như vậy xảy ra tại một diễn đàn của buổi hội thảo quy tụ các thành phần ưu tú của một đất nước, nhất là vào thời điểm của những năm cuối thế kỷ 20 tại Trung Cộng.

Rồi Xu-Đông và Hùng phải ăn nhanh để trở về sở.

Xem ra vẫn còn ám ức, trên đường về Xu-Đông hỏi Hùng:

– Nếu ở vào trường hợp đó, thì anh trả lời như thế nào?

Hùng nói:

– Tôi cũng không biết sẽ trả lời ra sao. Nhưng để tôi kể cho anh nghe chuyện của xứ tôi, lúc xưa có một người học rất giỏi, 10 hay 11 tuổi gì đó đã đỗ Trạng Nguyên. Lúc Trạng được đưa vào gặp vua, thấy Trạng còn bé tí, Vua hỏi Trạng câu giống giống như xếp lớn của mấy anh hỏi. Thì ông Trạng 10-11 tuổi của xứ tôi trả lời là: Mới đẻ ra ông ấy đã biết chữ, không học ai hết cả; có chữ nào không biết thì đem đi hỏi sư ở ngoài chùa.

Xu-Đông rất ngạc nhiên, hỏi: Có như vậy nữa à, thật không? Sau đó thì ông Trạng thế nào?

Hùng nói:

– Chuyện có thật chứ. Ông Trạng đó có tên là Nguyễn Hiền. Còn sau khi nghe ông Trạng trả lời, thì Vua nổi giận, đuổi ông Trạng về nhà bắt học lại lễ nghĩa cho đúng cách.

Xu-Đông lắc đầu: Chuyện này mà xảy ra tại xứ tôi, thì nguyên dòng họ Nguyễn đó chắc bị xóa sạch.

Rồi đến một hôm khác, cũng đi ăn trưa, bàn chuyện “thiên hạ sự”, Hùng và Xu-Đông lan qua phần kiểm hiệp nói đến các truyện của Kim Dung. Rồi lần la sang đến chuyện phim ảnh võ thuật. Xu Đông cũng phải công nhận là mấy tay viết phim và đạo diễn người Mỹ,

đâu có tập “Kung-Fu” ngày nào đâu mà họ làm phim nói được nhiều cái tinh túy của võ thuật người Tàu.

Như trong phim Kung-Fu Panda, đạo diễn cho anh chàng gấu Panda chết lên chết xuống, cuối cùng mới đoạt được bí kíp truyền đời của môn phái. Nhưng đến khi cả hai thầy trò Panda nghiêm trang trình trọng mở bí kíp ra xem, thì trong đó chỉ toàn giấy trơn và chẳng có ghi bất cứ điều gì bí truyền!

Ngạc nhiên đến độ “tỉnh người,” lúc đó Panda mới “ngộ” được bí quyết “vô chiêu thắng hữu chiêu.” Và lúc đó thì anh chàng gấu lè phè luộm thuộm Panda này đánh bại được mọi thứ hổ quyền, hầu quyền, và đủ thứ quyền...

Đang tắc lưỡi khen lấy khen để các cô vẫn phim ảnh của Hollywood đã “tuyệt vời” trong việc giới thiệu giùm võ thuật Tàu đến khắp thế giới, thì Xu-Đông nói:

– Anh biết không, vậy mà lúc đó phim Kung-Fu Panda bị cấm không cho chiếu tại Trung Cộng.

Hùng rất đổi ngạc nhiên:

– What? Có cái gì trong phim Kung-Fu Panda là chống cộng đâu? Mà ngược lại, còn nói lên được tinh túy của võ thuật người Tàu và đem lại hãnh diện cho người Tàu nữa, thì tại sao lại cấm?

Xu-Đông cho biết: Chính quyền nước tôi cấm phim này bởi vì nó... hay quá!

Hùng: Gì mà lạ vậy?

Xu-Đông:

– Nó là như thế này, thời đó Trung Cộng mới “mở cửa.” Cho nên cho chiếu phim của Hollywood, nhưng bước đầu thì ưu tiên cho các phim họa hình. Lại đúng lúc phim Hoa Mộc Lan (Mulan) cũng mới được sản xuất ra. Mặc dù là phim Mỹ làm, nhưng nói về huyền thoại Hoa Mộc Lan (Hua Mulan) quá hay, cho nên dân Tàu đi xem rất đông. Rồi kế tiếp là tới phim Kung-Fu Panda cũng lại quá hay. Nếu cho chiếu nữa, thì dân Tàu sẽ chẳng ai đi xem phim nội địa. Vì sợ như thế, cho nên phải cấm phim Mỹ để dân Tàu phải xem phim Tàu.

Hùng giả vờ ngạc nhiên:

– Nói là cho dân Tàu được tự do, nhưng họ không có chọn lựa nào khác thì đâu thực sự có tự do?

Xu-Đông nói:

– Nhưng trong nước thì đâu có ai biết. Lúc còn ở Bắc Kinh, tôi đọc được bài báo của một ông professor người Tàu của đại học Hồng-Kông viết về người Tàu. Đọc xong, thì cũng như rất nhiều [người] khác, tôi nổi giận và xem ông giáo sư đó là ăn phải bả Tây phương và phản bội người Tàu.

Hùng tò mò hỏi: Ông professor đó viết gì vậy bạn?

Xu-Đông:

– Ông giáo sư Hồng-Kông đó viết là với cá tính đặc biệt của dân Tàu, thì người Tàu chỉ giỏi nhất được có hai nghề: Đầu bếp nấu ăn (chef cook) và Thày dạy võ (Kung-Fu master). Hai loại người này thì chỉ lo giấu nghề để đem lợi và danh cho cá nhân họ. Với một tinh thần như vậy, người Tàu không thể cạnh tranh với thế giới bên ngoài trong các lãnh vực khoa học kỹ thuật hay kinh tế.

Lần này thì Hùng thật sự là tò mò:

– Còn bây giờ ra tới ngoài, bạn thấy ông giáo sư Hồng-Kông đó nói sao?

Xu-Đông nói:

– Thì ông giáo sư đó nói đúng quá chứ còn gì nữa. Đi làm lâu rồi, bạn có thấy được bao nhiêu đồng nghiệp người Tàu sẵn lòng chia sẻ sự hiểu biết của họ cho cả nhóm để tất cả cùng tiến? Trong khi bạn thấy người Mỹ không, ngoại trừ những chuyện tối mật, còn ngoài ra biết điều gì là họ sẵn sàng chia sẻ, chỉ dẫn cho người khác và sẵn sàng học hỏi từ người khác. Họ ít có mang trong người tinh thần của một Kung-Fu master muốn giấu nghề và vì quá tự cao, ngại mất thể diện nên cũng không muốn học hỏi từ người khác.

Anh nói thêm:

– Bởi vì quá tự cao không muốn thẳng thắn hỏi người khác để học vì sợ mang tiếng là kém cỏi, cho nên người Tàu rất hay thích lén lút copy...

Hùng chưa hiểu trọn ý, nên nói: Mỹ thì cũng là tổ sư copy, nhất là sau thời đệ nhị thế chiến...

Xu-Đông ngắt lời Hùng:

– Đúng là cả hai đều copy lúc ban đầu nhưng sau đó rất khác nhau. Người Mỹ họ copy được thứ gì, thì việc đầu tiên là tháo gỡ các thứ đó ra ngay, rồi lo tìm hiểu nguyên lý vận động. Hiểu được nguyên lý vận động rồi, họ mới làm lại giống hệt, hoặc cải tiến, và sau đó có thể chế ra cái khác hay hơn. Còn người Tàu thì thích copy theo kiểu “sao y bản chính” giống hệt và copy ra thành nhiều bản đem bán, và càng bán được nhiều, càng thu lợi thật nhanh thì càng tốt. Thành ra về lâu về dài thì phần số lượng có cao nhưng phần phẩm chất thì không bảo đảm.

Nghe thấy Xu-Đông nói cũng có phần hợp lý, nhưng Hùng cũng chưa hoàn toàn đồng ý, anh nói:

– Nhưng thấy Trung Cộng cũng chế tạo được các phản lực chiến đấu cơ xem ra cũng cao cấp, chứ đâu phải chuyện chỉ đơn giản là copy.

Xu-Đông xác nhận là anh không biết gì về các bí mật quốc phòng và vì là người Tàu anh cũng mong muốn và hy vọng là kỹ nghệ quốc phòng của người Tàu rồi ra cũng sẽ ngang hàng và cuối cùng sẽ vượt hơn của Nga, của Mỹ.

Nhưng qua những gì mà anh đã biết về người Tàu của anh, Xu-Đông vẫn chưa tin tưởng, anh nói:

– Làm được chiến đấu cơ phản lực là chuyện giỏi, đáng khen. Nhưng cho tới nay, chiến đấu cơ siêu thanh của Trung Cộng chưa thực sự tham dự trận không chiến sinh tử nào thì cũng không biết khả năng tránh né hỏa tiễn, hay nhào lộn chiến đấu của các máy bay này ra sao.

Thấy anh bạn Xu-Đông này có những nhận xét rất thật tình về sự “ưu việt” của nước Tàu của anh, cho nên Hùng cũng không muốn làm anh buồn lòng thêm khi đưa ra ví dụ điển hình là chiếc hàng không mẫu hạm Liaoning mà Trung Cộng mua lại của Ukraine. Đó là chuyện của năm 1998. Trong khi Hải quân Hoàng gia Nhật đã có hàng không mẫu hạm từ thời Đế Nhị Thế Chiến.

Thực sự là không mấy ai trong số các bạn đồng nghiệp người Tàu lại thích Xu-Đông. Họ xem anh như một gã gà, cứ hay nghĩ xa xôi không thực tế, nhất là có cái nhìn rất “tiêu cực” về chính xứ sở mẹ đẻ của anh, nơi đã đưa anh đi du học, một nơi mà đúng ra anh phải hết lời khen ngợi.

Nhưng Xu-Đông thì lại có quan niệm hơi khác. Anh nghĩ rằng nếu Trung Cộng mà chỉ gồm toàn những thành phần chuyên tung hô xưng tụng lẫn nhau về những thành tựu “ghê

gớm” của Trung Cộng mà không chịu nhìn vào những khuyết điểm sinh tử của mình, thì khi chạm trán với một sức mạnh không cần thổi phồng, không cần phô trương như Mỹ, thì Trung Cộng sẽ không có cách gì để đương đầu với “sự thực cuối cùng” và sẽ lại ngã gục thê thảm như những lần trước đây trong lịch sử nước Tàu.

Vì quan niệm như thế, nên Xu-Đông hơi khe khắt với những nhận xét hay phê bình của anh về Trung Cộng với hy vọng là nhắc nhở được đồng hương của anh là đừng quá sống trong huyền thoại.

Nghe Xu-Đông bày tỏ ý nghĩ anh muốn cải thiện Trung Cộng bằng cách giúp người dân từ bỏ được căn bệnh kiêu ngạo thái quá để Trung Cộng tiến được thật xa, tự nhiên Hùng chợt đâm lo.

Hùng lần thân nghĩ là nếu như Trung Cộng càng có ít những người như anh bạn Xu-Đông này, thì có lẽ sẽ tốt hơn cho Trung Cộng và đồng thời tốt hơn cho cả thế giới.

Vì lẽ một Trung Cộng mà thiếu vắng đi sự ngạo mạn của dòng máu Đại Hán, thì đó sẽ không phải là một Trung Cộng chân chính.

Và đối với thế giới bên ngoài, một Trung Cộng có đầy tham vọng mà lại lịch sự và tế nhị thì đó sẽ lại càng trở nên nguy hiểm gấp bội lần so với một Trung Cộng xấc xược và kiêu ngạo.

Trần Thi

(Đặc San Lâm Viên)

<http://www.dslamvien.com/2018/12/nguoi-ban-tau.html>

Nguồn: Internet eMail by đslv chuyển

<http://www.dslamvien.com/2018/12/nguoi-ban-tau.html>

*Đăng ngày Thứ Năm, December 6, 2018
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*